

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ПОРІВНЯЛЬНО-АНАЛІТИЧНЕ ПРАВО

6/2015

WWW.PAP.IN.UA

**Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове видання
«Порівняльно-аналітичне право»**

№ 6, 2015

**Ужгородський національний університет
Ужгород 2015**

Порівняльно-аналітичне право – електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- Головний редактор:** **Бисага Юрій Михайлович** – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
- Заст. гол. редактора:** **Белов Дмитро Миколайович** – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
- Відповідальний секретар:** **Рогач Олександр Янович** – доктор юридичних наук, професор, перший проректор ДВНЗ «УжНУ»
- Члени редакційної колегії:** **Фазикос Василь Георгійович** – кандидат юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Ярема Василь Іванович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри господарського права юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Семерак Олександр Созонович – кандидат юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального права юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Лемак Василь Васильович – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, завідувач кафедри теорії та історії держави і права юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Лазур Ярослав Володимирович – доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Сідак Микола Васильович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри господарського права юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Бедь Віктор Васильович – доктор юридичних наук, професор, ректор Карпатського університету ім. А. Волошина
Федоренко Владислав Леонідович – доктор юридичних наук, професор, заступник начальника Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання – декан юридичного факультету Національної академії внутрішніх справ
Севрюков Олександр Павлович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального та конституційного права Люберецької філії Російського державного соціального університету (м. Люберці, Російська Федерація)
Кубічек Павел – професор, доктор права, кандидат юридичних наук, декан юридичного факультету Університету Коменського в м. Братислава (Словацька Республіка)
Патакійова Марія – професор, доктор права, кандидат юридичних наук, проректор Університету Коменського в м. Братислава (Словацька Республіка)
Марек Карел – професор, доктор права, кандидат юридичних наук, професор кафедри підприємницького права юридичного факультету Університету Масарика в м. Брно (Чеська Республіка)
Гайніш Едіта – доктор права, доктор філософії у сфері права, юридичний факультет Університету Коменського в м. Братислава (Словацька Республіка)
Станіш Пьотр – доктор права, професор, декан факультету права, канонічного права та адміністрації Люблінського католицького університету ім. Івана Павла II (Республіка Польща)
Жежикова Мартина – кандидат юридичних наук, докторант юридичного факультету університету П.Й. Шафарика у м. Кошице (Словацька Республіка)
Білаш Олександр Володимирович – доктор теології, кандидат юридичних наук, доцент, директор НДІ державно-конфесійного права та державно-церковних відносин ДВНЗ «УжНУ»
Ленгер Яна Іванівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Ступник Ярослав Валерійович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін та міжнародного кримінального права ДВНЗ «УжНУ»
Дрозд Олексій Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ

Видання «Порівняльно-аналітичне право» включено до переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з юридичних дисциплін.

Наказ Міністерства освіти і науки України № 463 від 25 квітня 2013 р.

*Рекомендовано до опублікування Вченою радою
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 14 від 22 грудня 2015 року*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ.....12

Бондар Н.А. ФОРМАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА ПРАВА ПОЛЬЩІ: ДЕЯКІ ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....12

Бостан Л.М. MAGNA CARTA LIBERTATUM В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ ПРАВ ЖІНКИ В СЕРЕДНЬОВІЧНІЙ АНГЛІЇ.....16

Верба І.О. ПРАВО НА ДОСТУПІ ДО ПРАВОСУДДЯ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ: ЮРИДИЧНИЙ АСПЕКТ.....19

Вовк Ю.Є. ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ СФЕРИ КОМПЕТЕНЦІЇ УРЯДУ В ПЕРІОД ДИРЕКТОРІЇ.....23

Гавловська А.В. ІНСТИТУТ ОПІКИ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ В ПЕРІОД НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ (1917-1920).....25

Запорожченко А.О. ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНЕ ОСМИСЛЕННЯ ПОНЯТТЯ БІОЮРИСПРУДЕНЦІЇ У КРИТИЧНОМУ АСПЕКТІ.....29

Концемал О.О., Ісаков П.М. МЕДИКО-САНІТАРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСЦЬ УВ'ЯЗНЕННЯ В УСРР В 1920 РОЦІ.....33

Муж В.В. КОРЕЛЯЦІЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ ТА ПРАВА.....36

Опольська Н.М. ПРАВОВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТВОРЧОСТІ В ПЕРІОД СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ.....40

Стефанчук М.О. ДОБРОСОВІСНІСТЬ ЯК ОЗНАКА ПРАВОМІРНОЇ ПОВЕДІНКИ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ У ПУБЛІЧНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ.....43

Ухач В.З., Дранчук (Мацьків) Л.М. КАРПАТО-УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА В СУЧАСНІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ: ІСТОРІКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ (ВИБРАНІ АСПЕКТИ).....45

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО.....49

Ванжула О.М. ПРЕЗУМПЦІЯ НЕВИНУВАТОСТІ В СУЧАСНОМУ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОМУ ПРОСТОРИ.....49

Журавльова Г.С. ЗАСАДИ ЛІБЕРАЛЬНОГО РОЗУМІННЯ ПРИНЦИПУ РІВНОСТІ.....52

Калиновський Б.В. ПОНЯТТЯ ТА ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ МІСЦЕВОЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ ЯК ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА.....56

Мартянова Т.С. КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД У СИСТЕМІ ОРГАНІВ КОНСТИТУЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ.....59

Олефіренко Е.О. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС АПАТРИДІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА СВІТОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....62

Цимбалюк Т.А. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЖІНКИ В УКРАЇНІ.....65

Шершун К.П. КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗАКРІПЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ.....68

РОЗДІЛ 3

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС;

СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО.....70

Безверха А.О. ДОТРИМАННЯ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ЗАСУДЖЕНИХ.....70

Белікова С.О. СПІЛЬНІ РИСИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА УКРАЇНИ І РЕСПУБЛІКИ БОЛГАРІЇ ПОЗА МЕЖАМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ІЮСТИЦІЇ.....73

Булат Є.А. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ НАУКОВОГО ВІДКРИТТЯ В КОНТЕКСТІ ПАТЕНТУВАННЯ.....75

Вербіцька М.В. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ В ПОРЯДКУ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....77

Головей І.І., Заборовський В.В. ПРАВОВА ПРИРОДА ФОРМ БЛАГОДІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....80

Гресь Н.М. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕСПЛАТУ ТА ПРОСТРОЧЕННЯ СПЛАТИ БАТЬКАМИ АЛІМЕНТІВ НА УТРИМАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ ДІТЕЙ.....83

Дроздова О.В. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ПРИРОДА ФОРМ ЗАХИСТУ ПРАВ ПАЦІЄНТА.....86

Самілик Л.О., Корбут Л.П. ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗІ СПЛАТИ АЛІМЕНТІВ.....90

Крисань Т.Є. ПРОБЛЕМИ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ.....93

Литвин Д.О. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ЖИТЛО ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ.....95

Мельник Я.Я. КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ВЛАСТИВОСТІ РЕЖИМУ ЦИВІЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....98

Музика Л.А. ВПЛИВ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ НА РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН.....104

Немеш П.Ф. ПРАВОВА ОХОРОНА КОЛЕКТИВНОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ	107
Писанко А.О. ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЗАСУДЖЕНИХ	110
Поплавська М.В. ОСОБЛИВОСТІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ НА ІНФОРМАЦІЮ ПРО ПРОДУКЦІЮ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЄС	113
Проценко І.М. ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НЕУСТОЙКИ НОРМАМИ ПРИВАТНОГО ПРАВА НІМЕЧЧИНИ	117
Ткачук О.С. ПРОЦЕСУАЛЬНА РОЛЬ СУДДІ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ ЯК СКЛАДОВА ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД	120
Федорова Н.В. КОЛЕКТИВНИЙ ТВІР – СТВОРЕННЯ ТЕЛЕФОРМАТУ	124
Юркевич Ю.М. ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІЙ ФОРМІ КОРПОРАЦІЇ	128
Ярошевська Т.В. ДОСВІД ЗАКОРДОННИХ КРАЇН ЩОДО ВРЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ ТА ЗНАКІВ ДЛЯ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ	131

РОЗДІЛ 4

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО.....135

Бобонич Є.Ф. АДАПТАЦІЯ КОНКУРЕНТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА США	135
Глібоко С.В. ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	138

РОЗДІЛ 5

ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....142

Кучма О.Л. СТРАХОВИЙ РИЗИК У СОЦІАЛЬНОМУ СТРАХУВАННІ ЯК ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ ТА КАТЕГОРІЯ ПРАВА	142
Шиншлюк М.О. ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЛІКУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ	144

РОЗДІЛ 6

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО;

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО.....147

Піддубна Д.С. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ОПТОВИХ РИНКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ – СКЛАДОВА МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА	147
---	-----

РОЗДІЛ 7

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;

ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО.....151

Батракова Д.С. ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ФРАНЦІЇ	151
Болокан І.В. АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО ЯК СФЕРА ПРОЯВУ РІЗНИХ ФОРМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ НОРМ	154
Бунякіна О.В. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА НОТАРІАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	158
Валькова Є.В. ПРИНЦИПИ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕХАНІЗМУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	161
Ганєв А.Е. ФОРМИ ТА СПОСОБИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРОКУРОРОМ ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯНИНА АБО ДЕРЖАВИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДІ	165
Гончаров Є.С. ПРИНЦИПИ ТА КРИТЕРІЇ СТРАТЕГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ В КРАЇНІ	168
Дараганова Н.В. УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ В УКРАЇНІ: ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ	170
Дембіцька С.Л. ПСИХОЛОГІЧНИЙ МЕТОД ЯК ДІЄВИЙ СПОСІБ ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ	173
Дніпров О.С. ПОНЯТТЯ ТА ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ: СУЧАСНІ ПРАВОВІ ПІДХОДИ	177
Квасневська Н.Д., Катаєва Е.В. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СУДОУСТРОЮ, СУДОВОЇ СИСТЕМИ ТА СУДІВ	180
Коваленко Л.А. МІСЦЕ ВІДОМЧИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ДЕРЖАВНИХ АГЕНТСТВ У СИСТЕМІ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	182
Коробцова Д.В. ОЗНАКИ ПРИНЦИПІВ БЮДЖЕТНОГО ПРАВА В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ПРИНЦИПІВ	186
Коропатнік І.М. ПОНЯТТЯ «ВЗАЄМОДІЯ» В СИСТЕМІ ВІДНОСИН ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	189
Корчак Н.М., Корчак Я.О. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	194

Кравчук І.М. АНАЛІЗ СТАНУ РОЗБУДОВИ СИСТЕМИ НАДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ.....	197
Кузнецова М.Ю. КРИТЕРІЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН ЗА УЧАСТЮ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	200
Муравйов К.В. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	203
Озерський І.В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПСИХОРЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ДОПОМОГИ БІЙЦЯМ АТО.....	206
Пирожкова Ю.В. ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ФУНКЦІЙ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ КЛАСИФІКАЦІЙНИХ КРИТЕРІЇВ.....	210
Пищида В.М. ЮРИСДИКЦІЙНА ПРИРОДА СПОРІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ТА РОЗПОРЯДЖЕННЯМ ПУБЛІЧНИМ МАЙНОМ.....	213
Рафальський А.Р. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА У МЕХАНІЗМІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У ВЕТЕРИНАРНІЙ ТА ФІТОСАНІТАРНІЙ СФЕРАХ УКРАЇНИ.....	216
Руснак Ю.І. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ МЕТАЛІВ В УКРАЇНІ.....	220
Сербин Р.А. ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ ЗА БЛАГОДІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ.....	223
Сидельников О.Д. ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА СПОСОБІВ ВРЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПОРІВ.....	226
Скриньковський Р.М., Крамар Р.І. ЮРИДИЧНА ДІАГНОСТИКА ПІДПРИЄМСТВА.....	230
Славко А.С. ОКРЕМІ КРИТЕРІЇ КЛАСИФІКАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ.....	233
Тимчишин Т.М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ ЩОДО ПРОТИДІЇ ПРАВОПОРУШЕННЯМ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ.....	237
Фролов Ю.М. ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	240
Хмелінін В.О. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВИХ КАТЕГОРІЙ «ВОДНІ РЕСУРСИ» ТА «ВОДНІ ОБ'ЄКТИ».....	243
Черникова А.О. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФОРМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ.....	246
Ямненко Т.М. ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ У БЮДЖЕТНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ.....	249

РОЗДІЛ 8

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ;

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО.....

252

Буцко О.В. ВІДМЕЖУВАННЯ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 239-2 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ, ВІД СУМІЖНИХ СКЛАДІВ ЗЛОЧИНІВ І АНАЛОГІЧНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ДІАЛЕКТУ.....	252
Гаркуша Ю.О. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВИКОРИСТАННЯМ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ.....	255
Дрьомін В.М. ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБґРУНТУВАННЯ.....	259
Клочко А.М., Петренко В.О. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ДИТЯЧЕ ЖЕБРАЦТВО В УКРАЇНІ.....	264
Мальчевська А.О., Микитась І.М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОМИЛУВАННЯ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	267
Мартинишин Г.Я. РОЗУМІННЯ СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ЯК ОБ'ЄКТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ.....	270
Олійник В.І. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ У ФРАНЦІЇ.....	275
Пархоменко Л.В. НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ КАСАТЕЛЬНО ВЛИЯНИЯ АЛКОГОЛЬНОГО ОПЬЯНЕНИЯ НА НАЗНАЧЕНИЕ УГОЛОВНОГО НАКАЗАНИЯ В РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ.....	277
Пушкар О.А. ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ ЗІ ЗМІШАНОЮ ФОРМОЮ ВИНИ ЗА ОЗНАКАМИ СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ.....	280
Скок О.С. ЗЛОЧИНИ НЕВЕЛИКОЇ ТЯЖКОСТІ ТА ПИТАННЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ.....	283
Солдатов А.В. ПРАЦЯ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЯК ЗАСІБ ВИПРАВЛЕННЯ ТА РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ.....	288
Федотова Г.В. СОЦІАЛЬНІ ПЕРЕДУМОВИ ВІПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОСТУПКУ В СУЧАСНОМУ ПРАВОВОМУ ПОЛІ.....	291
Шапортова Н.І. ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	293

РОЗДІЛ 9**КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА;****СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ..... 296**

Алябов Ю.В. ТАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО З НОСИЯМИ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ.....	296
Ільченко О.В., Усова А.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОННОСТІ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	299
Круценко Т.В. ПРОБЛЕМА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ОБЖАЛЮВАННЯ МЕРЫ ПРЕСЕЧЕНИЯ ИЗБРАННОЙ, ИЗМЕНЕННОЙ, ПРОДЛЕННОЙ ИЛИ ОТМЕНЕННОЙ В СТАДИИ СУДЕБНОГО РАЗБИРАТЕЛЬСТВА.....	302
Кубарев І.В. ТИПОВІ СПОСОБИ ЗЛОЧИННОГО ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЦТВА: АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ.....	304
Мальована Т.І. СКЛАД ТА РОЛЬ ОСІБ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ ПІД ЧАС ДОПИТУ ДИТИНИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	307
Поддубняк А.А. РЕЗУЛЬТАТИ ОПЕРАТИВНО-РОЗЫСКНОЙ ИНФОРМАЦИИ В УГОЛОВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ ПРИ ПРОИЗВОДСТВЕ ПО УГОЛОВНОМУ ДЕЛУ.....	311
Столітній А.В. СИСТЕМА ТА СТРУКТУРА СУБ'ЄКТІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	314
Товтин С.В. СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНОСТІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ СЕКСУАЛЬНИХ УБИВСТВ.....	318
Тимошенко Ю.П. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ.....	322
Трофименко А.С. КЛАСИФІКАЦІЯ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ВЕРСІЙ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НАУКОВО ОБГРУНТОВАНИХ ПРАВИЛ.....	325
Харченко С.В. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ЗА УЧАСТЮ НЕПОВНОЛІТНІХ ПІДОЗРЮВАНИХ.....	328
Четвертак Д.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ДОПИТУ СВІДКІВ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ПРИХОВУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ.....	331

РОЗДІЛ 10**СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА..... 336**

Заборовський В.В. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТА ЗА НЕЯВКУ В СУДОВЕ ЗАСІДАННЯ: ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ ПОВАЖНОСТІ ПРИЧИН НЕЯВКИ.....	336
Сердюк Л.Р. ЕЛЕКТРОННЕ СУДОЧИНСТВО ЯК ЗАСІБ ДОТРИМАННЯ РОЗУМНИХ СТРОКІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ.....	342

РОЗДІЛ 11**МІЖНАРОДНЕ ПРАВО..... 345**

Antoniuk L. РІВНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ПРЕДСТАВНИКІВ ЛГБТ СПІЛЬНОТИ: ПІДХІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	345
Білас А.-Р.І. СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА КОНЦЕПЦІЮ «МІЖНАРОДНОГО МЕДИЧНОГО ПРАВА».....	352
Колесник В.Ю. ОСНОВНІ НАПРЯМИ СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ОСВІТИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ ВІДПОВІДНО ДО ПОЛОЖЕНЬ.....	354

РОЗДІЛ 12**ФІЛОСОФІЯ ПРАВА..... 357**

Бабанін В.В. ДЕРЖАВА – «НАДБАННЯ НАРОДУ» ЯК ПАРАДИГМАЛЬНА УСТАНОВКА В УЧЕННІ М.Т. ЦИЦЕРОНА.....	357
Бліхар В.С. ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВИЙ ВИМІР УНІФІКАЦІЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У НИНІШНІХ УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	360
Гайворонюк Н.В. ФІЛОСОФСЬКА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ПРАВОРОЗУМІННЯ У ПОСТМОДЕРНУ ДОБУ.....	363
Гальонкіна І.С. ЮРИДИЧНА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ (ЧАСТИНА 2. НОВИЙ ЧАС).....	365
Гоменок З.П. ФІЛОСОФСЬКІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ У ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІЙ СПАДЩИНІ БОРИСА КІСТЯКІВСЬКОГО.....	368
Орлов С.Ф. ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ МІЖНАРОДНОГО ВИМІРУ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ.....	372
Ярунів М.І. ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ СВОБОДИ ВОЛІ ЛЮДИНИ.....	376

РОЗДІЛ 13**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ..... 380**

Віткова В.С. ЄВРОПЕЇЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ЧАСТИНІ ПРАВА НА СТЕРИЛІЗАЦІЮ ЛЮДИНИ (НА МАТЕРІАЛАХ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ).....	380
---	-----

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗІ СПЛАТИ АЛІМЕНТІВ

THE PROBLEMS OF ENSURING OF PROPER IMPLEMENTATION OF OBLIGATIONS FOR BACK PAID CHILD SUPPORT

Самілик Л.О.,

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права та процесу
Навчально-наукового інституту права
Університету державної фіскальної служби України*

Корбут Л.П.,

*студентка
Університету державної фіскальної служби України*

У статті здійснено аналіз правового регулювання спорів про стягнення аліментів як основної категорії спорів серед всіх шлюбно-сімейних справ. Визначено практичні проблеми вирішення справ щодо примусового стягнення аліментних зобов'язань з осіб, які злісно ухиляються від цього обов'язку. В результаті дослідження наведено ряд обґрунтованих висновків та напрямів удосконалення процесу добровільної сплати аліментів в Україні.

Ключові слова: сім'я, батьки, діти, правові відносини, аліментні зобов'язання, виконання рішень.

В статье осуществлен анализ правового регулирования споров о взыскании алиментов как основной категории споров среди всех брачно-семейных дел. Определены практические проблемы решения дел о принудительном взыскании алиментных обязательств с лиц, злостно уклоняющихся от этой обязанности. В результате исследования приведен ряд обоснованных выводов и направлений совершенствования процесса добровольной уплаты алиментов в Украине.

Ключевые слова: семья, родители, дети, правовые отношения, алиментные обязательства, исполнение решений.

The article analyzes the legal regulation of alimony disputes as the main category of disputes among marriage and family affairs. Practical problems of solving cases of enforcement of maintenance obligations of individuals who evade this duty maliciously were determined. The study shows a number of well – founded conclusions and directions for improvement of voluntary payment of child support in Ukraine.

Key words: family, parents, children, legal relations, alimony obligations, enforcement of a judgement.

Актуальність теми. Важливим елементом кожної цивілізованої держави по праву вважається сім'я – основний осередок суспільства, найважливіший соціальний інститут, що заснований на почуттях поваги, взаємної любові, відповідальності та взаємодопомоги.

Україна також не є винятком у визначенні сімейних цінностей. Згідно п. 1, 2 ст. 150 Сімейного кодексу України батьки зобов'язані виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу, своєї Батьківщини; піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток [2]. Однак, на жаль, на практиці вказана норма права в силу певних життєвих обставин не завжди виконується.

Питанням стягнення аліментних зобов'язань приділяли увагу багато вчених-науковців, серед яких: Л.В. Афанасєва, Г.С. Волосатий, О.І. Митрофанова, В.Н. Корнілов, Н.М. Костров, А.І. Пергамент, З.В. Ромовська, В.А. Рясенцев, О.О. Якименко та ін.

Мета статті – визначення теоретичних та практичних проблем дотримання сімейного законодавства з питань сумлінної сплати аліментів.

Вклад основного матеріалу. Сімейним законодавством передбачено, що батьки зобов'язані утримувати своїх неповнолітніх дітей. У разі, якщо батьки не надають допомогу своїм неповнолітнім дітям, кошти на утримання неповнолітніх дітей (аліменти) стягуються з батьків у судовому порядку.

Кожній дитині повинен бути забезпечений рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального і соціального розвитку. Батьки та інші особи, які виховують дитину, несуть основну відповідальність за забезпечення рівня життя, необхідного для розвитку дитини і несуть фінансову відповідальність перед дитиною.

Обов'язок одного з колишнього подружжя сплачувати аліменти на утримання дитини найчастіше реалізується

в нашому житті тільки при безпосередній участі в цьому процесі виконавчої служби – в примусовому порядку. Так, розлучення в сучасному суспільстві – явище повсюдне, і часом батьки забувають, що їхні діти залишаються стількими для них назавжди, незважаючи на свідомство про розлучення. Колишнє подружжя всіляко намагається ухилитися від сплати аліментів, і стягнути з них грошове утримання можливо тільки зі залученням третіх осіб. Ще складніше виглядає ситуація в так званих «цивільних шлюбах», особливо, якщо факт батьківства зафіксований офіційно в свідомстві про народження дитини [3, с. 38].

Проблеми стягнення і сплати аліментів в Україні стоять на сьогоднішній день гостро та вимагають належного вирішення на державному рівні.

Однак в українській судовій практиці існує певна незгодженість в застосуванні нормативних правових актів щодо врегулювання сімейних спорів. У свою чергу, відсутність одноманітності знижує ступінь ефективності правового регулювання процедури сплати і стягнення аліментів. Виникають питання про порядок виконання судового наказу або рішення судді про стягнення аліментів на утримання двох і більше неповнолітніх дітей.

В силу ст. 181 СК України за рішенням суду кошти на утримання дитини (аліменти) присуджуються у частці від доходу її матері, батька і (або) у твердій грошовій сумі [2]. Аліменти на неповнолітніх дітей стягуються судом з усіх видів заробітку і (або) іншого доходу батьків – платника аліментів, що підлягають обліку при утриманні аліментів. Однак в судових наказах або резолютивній частині рішення судді часто вказується лише про розмір частки заробітної плати. Судовий наказ або виконавчий лист, виданий для виконання рішення судді, можуть бути витлумачені з двох точок зору: з одного боку, що аліменти в зазначеному розмірі підлягають стягненню до повноліття всіх дітей, а з іншого, що аліменти в зазначеному розмірі підлягають

стягненню до повноліття старшої дитини. В останньому випадку після досягнення найстаршою дитиною повноліття стягувач, боржник чи представник виконавчої служби має право просити суддю про роз'яснення порядку виконання рішення.

Частіше за все на практиці виникають проблеми з виконанням судового рішення і судового наказу про стягнення аліментів. Обставини, що перешкоджають стягненню, могли існувати як до винесення рішення про стягнення аліментів (відсутність у боржника заробітної плати або постійного доходу; неправильно вказані боржником дійсні суми одержуваного доходу і т. д.); або ж нехтування вже після прийняття судом рішення чи винесення наказу (зміна місця роботи без повідомлення про це боржника або пристава-виконавця; значне збільшення розміру отриманого доходу і т. д.) [4, с. 60].

На практиці непогано опрацьований механізм встановлення реального доходу боржника-фізичної особи, зареєстрованої як індивідуального підприємця. Утримання аліментів проводиться з доходів індивідуального підприємця від занять підприємницькою діяльністю, визначаються за вирахуванням сум понесених витрат, пов'язаних з її здійсненням. Спосіб підрахунку реального доходу індивідуального підприємця залежить від режиму оподаткування. При загальному і спрощеному режимі оподаткування представник виконавчої служби вираховує суму доходів на підставі книги обліку доходів і витрат індивідуального підприємця. При єдиному сільськогосподарському податку та патентній системі оподаткування реальна сума доходів також розраховується за допомогою книг обліку. Всі ці книги мають загальне призначення – фіксувати виручку і позареалізаційні надходження, а також реквізити первинних документів.

Набагато складніше визначати реальний дохід фізичної особи, що не має постійної роботи та іншого джерела доходу. Тим більше, що сам платник своїми діями може перешкоджати виявленню реальної суми доходу. Для випадків, коли боржник є безробітним, законодавець визначає перелік так званих «позазарплатних» доходів, з яких підлягають стягненню аліменти. У тому випадку, якщо в одержувача є документи, що підтверджують факт отримання «позазарплатних» доходів (наприклад, договір оренди транспортного засобу, договір надання послуг і т. д.), необхідно надати відповідні документи до заяви про стягнення аліментів. У даній ситуації встановлення дійсної суми одержуваного платником доходу багато в чому залежить від зібраної самим одержувачем інформації про доходи платника.

Коли заробіток відсутній, за платником накопичується заборгованість. Заборгованість визначає виконавча служба, виходячи з розміру середньої заробітної плати по Україні на момент стягнення заборгованості. Коли платник не має роботи або іншого постійного джерела доходу, за заявою одержувача суд може стягнути аліменти з платника в твердій грошовій сумі.

Згідно ст. 190 СК України, розмір аліментів, визначений судом у твердій грошовій сумі, підлягає індексації відповідно до закону. Якщо розмір аліментів, визначений судом у твердій грошовій сумі, менше мінімального розміру, передбаченого частиною другою статті 182 СК України, то дитині призначається відповідно до закону державна допомога в розмірі різниці між визначеним розміром аліментів і 30 відсотками прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

Право на стягнення аліментів у судовому порядку або на підставі судового наказу зберігається за уповноваженою особою протягом усього часу, поки існує його право на аліменти, незалежно від того, скільки часу пройшло з моменту виникнення цього права [5, с. 53]. Наприклад, право на аліменти неповнолітньої дитини існує до досягнення нею повноліття, а у випадку, передбаченому ст. 199

СК України, – до досягнення нею двадцяти трьох років, і його законні представники вправі звернутися за аліментами в будь-який момент протягом цього терміну.

Аліменти, як правило, присуджуються тільки з моменту звернення до суду. Це правило пов'язане з тим, що виплата аліментів за минулий час є для платника важким тягарем, і якщо особа, яка має право на аліменти, з власної волі не подавала позов про їх стягнення, вона сама має нести несприятливі наслідки своїх дій.

Інша справа, якщо аліменти не виплачувалися з вини платника. У випадках, коли платник ухилявся від їх сплати, незважаючи на те, що власник права вживав заходів до їх отримання, аліменти можуть бути стягнуті за минулий час, але не більше, ніж за три роки, що передують зверненню за аліментами.

Оскільки аліменти часто є для їх одержувача основним джерелом засобів до існування, а судовий процес може виявитися досить тривалим, в деяких випадках виявляється необхідним вирішення питання про порядок тимчасового утримання одержувача аліментів до винесення судом рішення. В цьому випадку аліменти виплачуються з моменту винесення рішення суду до моменту вступу його в законну силу. При стягненні аліментів на неповнолітніх дітей можливе винесення постанови про тимчасову сплату аліментів і до винесення судом рішення – з моменту звернення до суду. Розмір тимчасово сплачуваних аліментів визначається щодо аліментних зобов'язань батьків та дітей за правилами СК України, а щодо інших аліментних зобов'язань – виходячи з матеріального і сімейного стану сторін.

На підставі виконавчого листа, судового наказу або нотаріально засвідченої угоди адміністрація організації, де працює платник, зобов'язана утримувати аліменти з його заробітної плати або іншого доходу і перераховувати їх на рахунок одержувача в триденний термін. В інтересах осіб, які отримують аліменти за угодою, також встановлено, що утримання аліментів на підставі нотаріально посвідченої угоди можливо і в тому випадку, коли загальна сума всіх утримань із заробітку або доходу платника перевищує 50 відсотків [6].

Зміна економічної ситуації в країні зробила досить гострою проблему пошуку місця роботи платника аліментів. Незважаючи на те, що адміністрація організації, де працює платник, під загрозою штрафу зобов'язана повідомляти судовому виконавцю і стягувачу аліментів про звільнення платника, на практиці це мало чим може допомогти. Перш за все, це пов'язано з тим, що в організації, де платник працював, як правило, невідомо його нове місце роботи. Сам платник також зобов'язаний повідомляти відомості про зміну місця роботи і проживання, в іншому випадку він може бути општрафований. Однак факти приховування доходів і неможливість визначення місця роботи платника, на жаль, набувають все більш масовий характер. Єдиний вихід з даної ситуації – створення єдиної комп'ютерної бази даних, що включає відомості про всіх осіб, які працюють за трудовим договором або контрактом, як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом.

Крім того, на практиці у державних виконавців виникають проблеми з правильним розрахунком заборгованості за аліментами та порядком їх погашення (ст. 195 СК). Нараховуючи заборгованість за аліментами, присудженими у частці від заробітку (доходу), державний виконавець повинен виходити з фактичного заробітку (доходу), який платник аліментів одержував за час, протягом якого не проводилося їх стягнення. Тут можна виходити з декількох можливих ситуацій:

– як правило, державна виконавча служба отримує виконавчий лист і повинна відкривати виконавче провадження, а також подавати інформацію до установи, де працює, навчається платник, про необхідність відрахування з платника певного відсотку його доходу (заробітної плати).

Але на практиці іноді мають місце випадки, коли така офіційна інформація не надходить до відповідних установ протягом 6 місяців і більше. У такому разі говорити про заборгованість і вину платника ми не можемо, оскільки заборгованість виникла внаслідок бездіяльності державного виконавця. Тому у цій ситуації застосовувати неустойку згідно зі ст. 196 СК неможливо. Так само не можна говорити про вину платника, якщо відрахування не здійснювалось з вини бухгалтерії установи або підприємства, де він працює. Але погасити заборгованість за аліментами платник повинен, тому питання стоятиме про погашення заборгованості у розстрочку чи єдиним платежем, а також про можливість відстрочки сплати заборгованості;

– якщо ж заборгованість виникла внаслідок ухилення платника від сплати аліментів, то, крім заборгованості за аліментами, має нараховуватись неустойка. Вважається, що у такому разі перед судом стоятиме питання про кримінальну відповідальність платника за ст. 164 КК, розстрочку або відстрочку сплати аліментів, коли вони мають значний обсяг, чи погашення заборгованості за рахунок нерухомого майна [6, с. 501].

Якщо ж платник аліментів не працював на час виникнення заборгованості, але працює на час визначення її розміру, заборгованість визначається із заробітку (доходу), який він одержує. Негативний бік такої правової ситуації: після тривалого безробіття одразу влаштуватися на високооплачувану роботу платнику просто не вигідно, як не вигідно отримувати всю заробітну плату відкрито. Тому така вимога закону призводить до «тінізації» заробітних плат.

Як ми уже зазначали, найбільш складною є ситуація, коли платник не працював і не працює. У цьому разі розмір аліментів встановлюється, виходячи із середньої заробітної плати працівника відповідної кваліфікації або некваліфікованого працівника для даної місцевості. Виникає ситуація, коли державному виконавцю пропонується формально підраховувати заборгованість, яку він не здатен стягнути. Накопичення значної заборгованості не йде на користь жодній з осіб, оскільки платник втрачає бажання знаходити роботу і намагатиметься працювати неофіційно. Правники пропонують декілька виходів з даної ситуації:

1. Слід ставати на облік у службу зайнятості, таким чином платник отримуватиме дохід.

2. Треба звертатися за матеріальною допомогою до держави, яка гарантує всім громадянам достатній рівень життя (ст. 48 Конституції) [1].

Таким чином, з метою реального стягнення встановленого розміру аліментів необхідно звернути увагу на досвід зарубіжних країн. Наприклад, за законодавством Канади та США боржника можна позбавити водійських прав, ліцензій (на мисливство, заняття оціночною, медіаторською діяльністю або ліцензії нотаріуса). Законодавство Ізраїлю робить можливим обмеження боржника у використанні платіжних карток.

Метою таких заходів є створення умов для платників аліментів, які будуть для них економічно не вигідними, а злісне ухилення від допомоги своїм дітям буде суворо засуджуватися суспільством.

Доцільним буде всебічне інформування стягувачів про надані їм законодавством права: на подачу до суду позовної заяви про стягнення неустойки по заборгованості, про отримання соціальної допомоги на час розшуку боржника.

Виникає необхідність також посилити контроль за діяльністю державних виконавців, оскільки у зв'язку з великим навантаженням і недосконалістю механізму стягнення аліментів контроль за місцем роботи (його зміною), отриманням доходів, придбанням майна перекладено на стягувача. Необхідно ввести в статтю 164 Кримінального кодексу кваліфікуючі ознаки, які будуть передбачати відповідальність за приховування боржником доходів або майна, неповідомлення про зміну роботи або місця проживання, здійснення інших діянь, які будуть приводити до ускладнення або унеможливлення виконання рішення суду.

Висновки. Отже, забезпечення прав дітей належним правовим захистом повинно бути одним із основних завдань суспільства. Аліменти на утримання неповнолітніх дітей мають велике значення, оскільки від їх виплати залежить рівень задоволення необхідних, важливих потреб дитини.

В якості основних способів боротьби зі злісним ухиленням від сплати аліментів можна виділити наступні:

1) поліпшення якості роботи співробітників виконавчої служби і правоохоронних органів (при розшуку платника) з метою припинення ухилення від сплати аліментів та недопущення злісного ухилення;

2) роз'яснювальні бесіди з платниками аліментів, попередження про можливі види відповідальності за ухилення від сплати аліментів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України, Закон від 28.06.1996 № 254 к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>
2. Сімейний кодекс України, Закон від 10.01.2002 № 2947-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Дерій О.О. Процедура виконання рішень зі стягнення аліментів і заборгованості по них у примусовому порядку / О.О. Дерій // Вісник Вищої ради юстиції. – № 3 (11) 2012. – С. 30-40.
4. Гребьонкіна Л. Виконання рішень судів про стягнення аліментів // Право України. – 2010. – № 10. – С. 59-60.
5. Елфимова Ю.С. Проблемы правового регулирования отношений по взысканию и уплате алиментов / Ю.С. Елфимова // Российский налоговый курьер. – 2015. – № 19. – С. 49-55.
6. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / За заг. ред. С.Я. Фурси. – К. : Видавець Фурса С.Я. : КНТ, 2008. – 1248 с.